

PRACA

Pismo poświęcone sprawie robotników i inteligencji pracującej.

Cena prenumeraty:
Miesięcznie Mk. 400
na prowincji „ 110

UWAGA: Prenumerata, oraz wszelkie należności przesyłane pocztą, należy adresować jak następuje:
PAWEŁ URBANIAK
Łódź, Przejazd Nr. 8, „Praca”.

Administracja otwarta od g. 9 rano
..... do 7 wieczorem.

Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki
..... od 6 — 7 wieczorem.

Sekretariat Redakcji otwarty dla publiczności od 7—9 wiecz. codziennie.

Rękopisów nienadających się do druku Redakcja nie zwraca.
Artykuły bez oznaczenia honorarium uważane są za bezpłatne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Przed tekstem mk. 25.—
w tekście mk. 15.—po tekście reklamy mk. 10.—, nekrologi mk. 10.—, swyżajne mk. 7.00 za wiersz petytowy jednołamowy.

Ogłoszenia drobne 2,50 m za wyraz, dla poszukujących pracy 2.—
Ogłoszenia nadsyłane po g. 6 wiecz. 50 proc. drożej

Redakcja i administracja Przejazd No 8.

TELEFON No 32.

Konto czekowe P. K. 0.60143

Teatr Miejski

Sobota 22 b. m. o g. 4 p. p. po cenach najniższych

„Szopka Polska”

Dzielnia 18.

pod dyktando Al. Zeligowicza.

w 4 aktach, Or. Ota.

Sobota 22 b. m. o g. 8 w. po cenach najniższych

„Powódź”

Kom. w 3 akt. Bergera.

Niedziela 23 b. m. o g. 12 w. poł. X Poranek

Dramatyczny:

„Czynnik społeczny w dramacie”

Prelegent Jan Kochanowicz.

Sala Koncertowa (Dzielnia 18).

Dzisiaj w sobotę dnia 22 stycznia o godz. 6 włącz.

„Wielka Maskarada”

Rozlosowanie 2 Miljonówek. — Dwie cenne nagrody dla najpiękniejszej i najdowcipniejszej maski. — Konfetti. — Serpenty. — Orkiestra złożona z 36 osób.

Z powodu zamknięcia wszystkich restauracji obficie zaopatrzone gorący bufet. Niespodzianki! — — — **Wejście 200 mk.**

Sejm rozpoczyna obrady.

W związku z rozpoczęciem obrad sejmowych prasa różnych odcieni wypowiada swe uwagi na temat najbliższych prac naszej izby ustawodawczej. Jest to sprawa nader ważna i warto jej poświęcić parę uwag.

Różnie się na obecny Sejm można zapatrywać, w jednym punkcie jednak wszyscy musimy się zgodzić, że nie spełnił on dotąd celu swego istnienia, że jako Sejm ustawodawczy — nie dał narodowi dotąd konstytucji. Brak granic określonych i brak ustaw, określających zasadniczy charakter Państwa — daje nam się na każdym kroku odzwęcać i to zarówno w stosunkach wewnętrznych jak i zewnętrznych.

Pierwszym przede i najważniejszym zadaniem, jakie Sejm obecny powinien spełnić — to najrychlejsze uchwalenie konstytucji.

Gdy to zadanie, do którego został przez naród powołany — Sejm obecny nareszcie pomyślnie spełni, powinien się możliwie jaknajprędzej rozwiązać.

Uczynić zaś to należy z dwóch względów. Najpierw skład partyjny Sejmu nie odpowiada obecnemu ułożeniu sił politycznych w narodzie. Zdezorientowana w czasie pierwszych wyborów masa wyborców dała swe głosy niejednokrotnie na takich kandydatów, których obecnie nie może uważać za swych przedstawicieli. Jeżeli zaś Sejm ma być istotnie wyrazem siły poszczególnych klas i stronnictw w społeczeństwie — to musi on przez nowe wybory ulec zmianie.

Sejm obecny powinien nadto jaknajrychlejsz się rozwiązać jeszcze i z tego względu, że nie zdolny on jest do stworzenia większości parlamentarnej, a przez to nie może wykonać z pośród siebie odpowie-

dzialnego rządu o określonym programie polityczno-społecznym.

Stan obecny, stan sztucznego sklecenia co pewien czas większości sejmowej, o składzie nieraz bardzo sprzecznym przyczynia się tylko do utrzymania Państwa w dotychczas panującym chaosie.

To są te dwa zasadnicze zadania, jakich spełnienia żąda od obecnego Sejmu większość narodu polskiego.

Że jednak, jak to dotąd było — Sejm, oprócz prowadzenia obrad konstytucyjnych, musi załatwiać cały szereg spraw bieżących, przeto w tym względzie należy pod adresem Sejmu wyrazić kilka żądań.

Przedewszystkiem Sejm powinien zabrać głos w sprawie ostatecznego zawarcia pokoju z bolszewikami. Dotychczasowy przebieg rokowań w Rydze, mimo stałych optymistycznych zapewnień polskiego delegata pokojowego, Dąbskiego — przechodzi w stan niepokojącego szeroki ogół zbytełnego przewleknięcia. Szeroki ogół polski ma prawo dowiedzieć się prawdy o faktycznym stanie rokowań. Ponieważ nasze Min. Spraw Zagranicznych zachowuje w tej sprawie tajemnicze milczenie, Sejm więc w tej sprawie powinien się wypowiedzieć i odsłonić przed społeczeństwem rąbek tajemnic ryskich.

Z pośród innych spraw, które mi się Sejm powinien zająć, wysuwa się na czoło plebiscyt na G. Śląsku i sprawa Wileńszczyzny.

Na jednym z najbliższych posiedzeń Sejm powinien wobec świata całego stwierdzić nieprzedawnione niczem prawa Polski do Śląska Górnego i wyrazić w imieniu narodu gotowość do największych ofiar, by prastara ziemia piastowska, zgodnie z wolą większości swych sy-

nów znalazła się w ramach Rzeczypospolitej Polskiej.

Tajemnicze, pełne sprzeczności i niezdecydowania jest stanowisko naszych sfer odpowiedzialnych w sprawie Wilna. Sejm w tej sprawie winien być wyrazem woli większości narodu i stwierdzić prawa Polski do Wilna.

Pozatem Sejm jako wyraz woli narodowej powinien czuć nad całokształtem przejawów naszego życia państwowego, nad sprawnością działania odpowiedzialnych organów rządowych. Sejm powinien nie spuszczać uwagi i z tego, by uchwalane przezeń prawa nie pozostawiały martwą literą tak dla ogółu obywateli, jak i dla urzędników czuwających nad wypełnianiem i poszanowaniem praw.

Bo tylko na drodze uległości i poszanowania dla ustaw obowiązujących możemy dojść do uporządkowania naszych, zakłóconych i nienormalnych stosunków wewnętrznych.

Ciesz.

Zagraniczna Kronika Polityczna.

Nowa ofensywa agitacyjna bolszewików przeciw Polsce.

„Rydzki Kurjer” pisze: W chwili, kiedy zawarcie traktatu pokojowego z Polską jest już na ukończeniu — komuniści Polacy, znajdujący się w Rosji, popierani przez rząd bolszewików, gorączkowo opracowują literaturę agitacyjną dla propagandy w Polsce. Tym sposobem rząd bolszewików podpisuje jedną ręką traktat pokojowy, drugą zaś zamierza zesłać na Polskę szereg kłopotów w postaci uchodźców i czerwonych żołnierzy, reewakuowanych z Rosji do Polski.

W Moskwie odbyła się konferencja, której przewodniczył Marchlewski i na której zapadła uchwała, aby w jak najszerszym czasie pociąć w ruch cały aparat agitacyjny i forsować propagandę komunistyczną wśród uchodźców polsko-litewskich i tych żołnierzy, którzy zamierzają wrócić do Polski. Rząd bolszewików hojnie obdarza literaturą agitacyjną wszystkich uchodźców i żołnierzy Polaków, zobowiązując ich do agitowania po powrocie do kraju na korzyść Rosji sowieckiej.

Zbrojenia morskie Japonii i St. Zjednoczonych.

Anglia, jak donosi korespondent londyński „Temps” — nie przestaje pytać Stanów Zjednoczonych i Japonii przeciw jakiemu ewentualnemu wrogowi prowadzą te państwa tak gorliwie zbrojenia na morzu.

Powody, dla których podtrzymana jest w Japonii polityka gorączkowych zbrojeń, przytacza korespondent tokijski „Morning Post”. A więc trzeba: 1) żeby Japonia była potężna na morzu, by zapewnić odnowienie przymierza z Anglią; 2) żeby flota japońska została powiększona, by móc sprostać nowym odpowiedzialnościom, jakie Japonia wzięła na siebie od chwili ukończenia wojny, w szczególności zaś przyjmując protektorat na wyspach Marschal’a, oraz dla popierania swego handlu, który rozwijał się znacznie podczas wojny. Najbardziej jednak — zapewnia także korespondent — obawiają się w Japonii, żeby interwencja obec-

nie stawiła przeszkód rozwojowi planów japońskiej partii wojskowej

Z drugiej strony p. Denman, b. prezes amerykańskiego Shipping Board złożył sensacyjne oświadczenie, że p. Balfour postąpił „nieuczciwie i podstępnie” podczas misji swojej w Waszyngtonie w r. 1917, gdy otrzymał od St. Zjednoczonych pożyczkę w sumie 1 milj. f. st. Według p. Denmana, gdy p. Balfour oznajmił uroczystie, że aljanci nie zawarli żadnej umowy wrogiej amerykańskiemu interesom na morzu, nie zaszczyli jeszcze atrament na trzeleję z noż, stanowiących tajny układ w sprawie Szantungu, skutkiem którego amerykańska podstawa morska w Guamie pozbawiona została wszelkiej wartości.

Ten układ sprawił, że nasz współzawodnik, Japonia, — wywodził p. Denman — uzyskał potwierdzenie posiadania wysp Marjańskich, co stanowi potężną przeszkodę między Ameryką i wybrzeżem północnym Azji z jednej, a Japonią z drugiej strony. Droga tego usiepięstwa na rzecz Japonii W. Brytania otrzymała władzę nad wyspami na południu oceanu Spokojnego, tak, że w razie wybuchu kroków nieprzyjacielskich, do jakich prowadzi ten rodzaj dyplomacji, Guam będzie od wysp Filipińskich odcięty.

Socjaliści francuscy oplacani przez Niemców.

Bawarski dziennik „Münchener Augsburger Abendzeitung” pomieścił pod datą 24 grudnia wiadomość o tem, że jeden z przywódców partii socjalistycznej we Francji, Longuet zbiera składki wśród robotników niemieckich na pismo swoje „Populaire”.

Tak jest — pisze dziennik monachijski — o poparcie zwraca się do zwyciężonych, a nie do przyciętych i sprzymierzeńców wojennych, bo tam szans miałby nie wiele, a przytem dobra wola Niemców jest prawdziwie niewyczerpana... Longuet, jako wnuć Marksa, ma pewien tytuł do tego, jest rewolucyjnym księciem i ma prawo zwracać się o apanaże odpowiedzialnie do stanowiska, jakie zajmuje. A robotnik niemiecki, który dzięki swojej dzielności gospodarczej i z zamiłowaniem do oszczędności, ma zawsze sakiewkę pełną na cele międzynarodowe, jest głupi i płaci.

Dziennik niemiecki zapewnia, że idea socjalistyczna we Francji podtrzymują jedynie niemieckie pieniądze i dlatego Longuet chodził po kwesie wśród niemieckich robotników. „Poczciwi Niemiec gotów dać Francji z dobrej woli jeszcze więcej, aniżeli ona na nim siłą wymusza”.

Nie jest ten Niemiec znów tak głupi, jeśli daje pieniądze na agitację bolszewicką we Francji. Wie, co robi.

Bezkarne agitacja komunistyczna w Polsce.

Swiezo powstałe w Krakowie pismo tygodniowe „Nowiny Powszechne” przynosi w pierwszym numerze szereg interesujących wiadomości. Dwie z nich dotyczą komisarza bolszewickiego Horowitza, zbiega z więzienia i odkrycia organizacji bolszewickiej w Krakowie i zagłębiu węglowym. Odkryły ją władze krakowskie. Agitacja kwitnie w fabrykach, gdzie zjawili się jacyś obcy ludzie, którzy rozrzucają antypaństwowe odezwy i tworzą kółka polityczne. Jak słychać, nastąpiły już nawet aresztowania.

W ścisłym związku z tą wiadomością znajduje się druga notatka „Nowin Powszechnych”. Czytamy tam między innymi:

„Aresztowany swojego czasu przybyły z Rosji komisarz bolszewicki Horowitz zbiegł z więzienia. W więzieniu

porował on na spróchnienie kości u prawej nogi, tak, iż nie mógł chodzić. Z tego też powodu zagadkę stanowi, jakim sposobem Horowitz wyostał się na wolność. Według pewnych źródeł, Horowitz miał wyjechać zagranicę, w ostatnich jednak czasach widziano go w centrach fabrycznych w Kongresówce.

Horowitz bawił także w Małopolsce, a między innymi miastami zawadził również o Kraków.

Jest jednak istotnie rzeczą niesłychanie tajemniczą zniknięcie Horowitz z więzienia warszawskiego. „Nowiny Powszechne”, słusznie nazywają je zagadką. Bo przecież człowiek z chorą nogą, który nie mógł chodzić, nie mógł również sam wyostać się z więzienia. Ktoś mu pomagał, ktoś go wynosił.

Ale kto? Chyba władze nie były tak uprzejme, aby zaprosić komunistów do wnętrza więzienia, pozwolić wynieść aresztanta, a może nawet dostarczyć nosze?

Zagadkę „zniknięcia” bolszewickiego komisarza kryją w sobie mury więzienia warszawskiego. Wobec jednak szkód, jakie ów Horowitz poczynił, społeczeństwo ma prawo zapytać, jak chory i bezwładny aresztant wyostał się na wolność?

A raczej kto mu dopomógł?

Ustawa o ochronie lokatorów

z dnia 18-go grudnia 1920 roku.

CZĘŚĆ II.

Urzędy rozjemcze dla spraw najmu. Ustalenie od należności.

Art. 11. (1) Urzędy rozjemcze dla spraw najmu będą utworzone w tych miastach i miejscowościach fabrycznych, które przy ostatnim spisie ludności miały ponad 20,000 mieszkańców. W innych gminach można je utworzyć na żądanie, wyrażone uchwałą rady gminnej. W miarę potrzeby można w jednej miejscowości utworzyć kilka urzędów.

(2) Koszty, połączone z utworzeniem i działalnością tych urzędów, ponosi gmina.

Art. 16. Zażądać, że jeżeli żądano rozstrzygnięcia urzędu, wzwleć on strony z zagrożeniem, że niestawienie się nie wstrzyma rozprawy, ani rozstrzygnięcia. Rozprawy należy przeprowadzić, o ile możliwości, w ciągu 8 dni od podania wniosku.

Według art. 17, właściwy urząd rozjemczy dla spraw najmu rozstrzyga na wniosek wypuszczającego lub biorącego w najem o tem, czy komorne i inne wynagrodzenia odpowiadają zasadom i granicom, w tej ustawie ustalonym.

Art. 18. Wskazuje na to, że jeżeli rozstrzygnięcie sporu w całości lub w części zawisło od ustalenia, czy podwyższenie komornego jest dopuszczalne, albo czy komorne lub wynagrodzenie innego rodzaju są odpowiednio lub nie — natomiast sąd, jeżeli niema jeszcze w tym przedmiocie rozstrzygnięcia urzędu rozjemczego dla spraw najmu, wstrzyma postępowanie i zażąda takiego rozstrzygnięcia. Po jego nadejściu należy podjąć postępowanie z urzędu.

Art. 19. Postępowanie przed urzędami rozjemczymi dla spraw najmu wolno jest od opłaty stempli. Strona interesowana ponosi jednak koszty postępowania, tudzież specjalne opłaty na rzecz gminy od każdego zwrócenia się do urzędu oraz od wydawanych dokumentów. Wysokość powyższych opłat określa gmina z tem zastrzeżeniem, że nie mogą być one wyższe od odnośnych opłat sądowych. Urząd rozjemczy może osoby niezamożne zwalniać od ponoszenia tych opłat, może również zasądzić zwrot powyższych kosztów i opłat od strony przegranej na rzecz strony wygrywającej.

CZĘŚĆ III.

Moratorium mieszkaniowe dla bezrobotnych, rezerwistów b. armii rosyjskiej, tudzież dla osób wojskowych b. armii austriacko-węgierskiej.

Art. 20. (1) W sprawach o eksmisję z mieszkań jedno lub dwulubowych może sąd z urzędu lub na wniosek pozwanego zawiesić eksmisję na czas do 3 miesięcy. O ile takie zawieszenie jest usprawiedliwione położeniem pozwanego, a w szczególności, tem, że on z powodu okoliczności, od niego niezawisłych, pozostaje bez pracy.

(2) W tym celu sąd ma prawo zbierać dowody z urzędu. Brak pracy dla pozwanego można stwierdzić przez odpowiednie zaświadczenie właściwego państwowego urzędu pośrednictwa pracy.

(3) Udzielając zwłoki, sąd jednocześnie zawiadomi o tem właściwy państwowy urząd pośrednictwa pracy, tudzież zarząd gminy, w której, pozwany ma mieszkanie zamieszkania.

Art. 21. Pozwany, który na wozwanie państwowego urzędu pośrednictwa pracy nie przyjmie ofiarowanego mu zajęcia, traci prawo do korzystania z moratorium mieszkaniowego.

Art. 22. (1) Osoby, pozostające ongiś w b. armii rosyjskiej oraz ich rodziny, które, korzystając z postanowień ukazu imiennego z 13 września 1914 r. (Zb. Pr. i Rozp. N 258 z 18-go września 1914 r. poz 2384) o ulgach w sprawach cywilnych i karnych dla osób, pozostających w czynnej armii i flocie, zatrzymali i dotychczasowe swe mieszkania, a nie płacą komornego, nie mogą na tej zasadzie (art. 10, ust. 3 p. a.) być usunięte z tych mieszkań, jeżeli w braku innej umowy będą opłacali komorne bieżące, przynajmniej od dnia 1 października 1910 r.

pozawasy. Posa tym wyjątkiem mieszają się do tych osób i rodziny przepisy niniejszej ustawy, w szczególności przepisy o moratorium dla pozostających bez pracy.

(2) Komorne, zaległe po dzień 30 września 1919 r. włącznie, należne od osób i rodzin, określonych w ust. 1, nie może być przedmiotem powództwa, o ile chodzi o zamieszkanie jedno lub dwulubowe; jeżeli zaś chodzi o mieszkania większe i sachodzą okoliczności, godno uwzględnienia, może sąd kwotą zaległego komornego zmniejszyć do połowy. Ugi powyższe nie mają atoli zastosowania, jeżeli biorący w najem lub jego rodzina z podnajmu mieszkania pobierali stosunkowo znaczny dochód, sami zaś komornego przynajmniej w miarę możliwości nie płacili.

(3) Przepisy powyższe mają odpowiednie zastosowanie do osób, które uważane były za osoby wojskowe b. armii austro-węgierskiej i za osoby z nimi narówni postawione w myśl § 1 rozporządzenia cesarskiego z dn. 29 lipca 1914 r. (Dz. u. p. N 178) aż do upływu 3 miesięcy od dnia, w którym odnośnie do nich ustał powód, przycieczony w § 3, ust. 2 tegoż rozporządzenia.

(4) Postanowienia ustępu 1 i 2 nie stosują się do spraw, prawomocnie uszczuplonych i do eksmisji już dokonanych.

CZĘŚĆ IV.

Postanowienia karne.

Art. 23. (1) Kto, celem obejścia lub udaremnienia postanowień tej ustawy przed urzędem rozjemczym dla spraw najmu przytacza nieprawdę lub prawdę zataja, lub w inny sposób postanowienia te obejść się stara, do takiego postępowania nakłania lub jest przy tom pomocny, karany będzie sądownie grzywną do wysokości 10,000 mk. albo aresztem do 6 miesięcy. Obie te kary można nałożyć równocześnie.

(2) Żądanie i pobieranie komornego lub innych wynagrodzeń albo świadczeń ponadnormy, w tej ustawie ustalone, podlega ukaraniu wedle przepisów o zwalozaniu lichwy wojennej.

CZĘŚĆ V.

Postanowienia przejściowe.

Art. 26. Przewidziane w niniejszej ustawie normy podwyżek zostały zastosowane najwcześniej od 1 stycznia 1921 roku, a to również i do wszelkich, nawet hipotecznych zabezpieczonych umów, zawartych przed wejściem w życie niniejszej ustawy. Wypuszczając w najem może jednak odnośnie do umów, zawartych na dłuższy niż miesięczny okres czasu, i do najmów bezterminowych stosować przewidziane w niniejszej ustawie normy podwyżek od 1 stycznia 1921 r. tylko wtedy, jeżeli w ciągu dni 30 po ogłoszeniu tej ustawy biorącemu w najem doręczył piśmiennie zawiadomienie o podwyżce.

Ruch zarobkowy

Ządania pracowników Stow. Spożywców.

Odbyło się posiedzenie Zarządu Pol. Zw. Zaw. pracow. stow. spożywców wspólnie z delegatami pracowników poszczególnych Stowarzyszeń. Na porządku obrad były sprawy podwyżki dla pracowników w stowarzyszeniach i zmiana przepisów Zarządu, oraz inne sprawy. W sprawie wynagrodzenia pracowników Związek wystąpił z żądaniem podwyżki 25% od pensji zasadniczej, które zostało wysłane do stowarzyszeń i ma obowiązywać od dnia 23 stycznia 1921 r. Posiedzenia sws Zarząd postanowił odbywać w niedzielę przed południem i prosi delegatów i zainteresowanych o zwracanie się tylko w niedzielę.

Nowo stawki płac dziewiarzy.

W czwartek u Inspektora pracy III okręgu odbyła się konferencja przedstawicieli Polskiego Centralnego Związku Zawodowego pończoszników i trykotarzy z przedstawicielami Związku Fabrykantów Trykotowych. Po dłuższej dyskusji przyszło do porozumienia i zawarto następującą umowę:

Pomiędzy Związkiem Pończoszników i Trykotarzy a Związkiem Fabrykantów z drugiej strony płace w przemyśle dzianem podnosi się od dnia 3 stycznia dla dziewiarzy o 18%, dla kobiet szpularek, cerowaczek, szwaczek i t. d. o 25%; dniówkowi wreszcie robotnicy otrzymają po 60 mk. dziennie dodatku do obecnych stawek. Płace powyższe obowiązują do dnia 1 lutego i na przyszłość ulegać będą automatycznie zmianom od 1 każdego miesiąca, zależnie od danych miejscowej Komisji badania kosztów utrzymania.

Jeszcze z pobytu delegacji urzędniczej w Warszawie.

Komitet Organizacyjny Urzędników Państwowych podaje krótkie sprawozdanie z wyników podróży delegacji komitetu do Warszawy.

Delegacja ta została przyjęta przez wiceministra skarbu p. Weinfelda, który oświadczył, że resumie w zupełności

trudną sytuację materialną urzędników państwowych, których żądania zostały już zresztą w znacznej mierze uwzględnione (podwyższenie mnożnika — w krótkim stosunkowo czasie ze 180 na 360), gdy inne postulaty są w dalszym ciągu przedmiotem rozważań Rady Ministrów.

Dotyczy to zwłaszcza zaliczenia Łodzi do pierwszej kategorii miejscowości, względnie przyznania urzędnikom łódzkim — ze względu na drożyznę w Łodzi — specjalnego dodatku, co połączone jest jednak z pewnymi trudnościami ponieważ odnośny punkt ustawy z dnia 13-VIII-20 r. przewiduje maksimum różnicy mnożników pomiędzy pierwszą i ostatnią kategorią miejscowości (40%).

Wiceminister przypisuje duże znaczenie rozwojowi [Kooperatyw Urzędniczych, przyczynając inicjatywy urzędników w tej dziedzinie b. daleko idącą pomoc pieniężną i poparcie ze strony rządu.

W sprawie wynagradzania urzędników w godzinach nadetatowych p. Weinfeld godzi się w zupełności ze stanowiskiem urzędników, przewidując, że sprawa ta będzie rozstrzygnięta w myśl ich życzeń.

Delegacja łódzka udała się również do p. prezydenta Ministrów, do którego jednak nie została dopuszczona. Sekretarz osobisty p. Witosa wskazał, iż wobec tego, że delegacja nie reprezentuje ogółu urzędników jako organizacji (bo takiej wogóle niema) nie może być ona przyjęta przez premiera, natomiast przedstawiciele poszczególnych dekastacji mogą otrzymać odpowiedź w sprawie swoich życzeń od odnośnych ministrów.

Pozatem delegaci łódzcy odbyli konferencję z prezydium Stowarzyszenia Urzędników, które doprowadziły do uzgodnienia poglądów na sprawę organizacji wszystkich urzędników państwowych na podstawie statutu, już w swoim czasie przez władze zatwierdzonego.

Baozność Pończosznicy i Trykotarzy.

W poniedziałek, o godz. 6 po poł. odbędzie się zebranie wszystkich robotników z fabr. pończosznicy i trykotowych przy ul. Głównej 31. Zarząd uprasza wszystkich robotników o liczne przybycie. Sprawy ważne.

Zebranie P. Z. Z. robotników miejskich.

Dziś, w sobotę o godz. 3 i pół po poł. odbędzie się zebranie wszystkich członków zarządu PZZ. robotników miejskich wraz z robotnikami robót ziemnych, którzy ulegli redukcji. Stawcie się licznie obywatele! Sprawy ważne.

Rezolucje wiecu plebiscytowego.

Onegdaj wieczorem, jak pokrótce donosiliśmy już o tem wczoraj, odbył się w Sali Koncertowej wielki wiec plebiscytowy. Obecnych było 1500 osób. Po przemówieniach przyjęta została rezolucja następująca:

„Zebrani na wiecu sprawozdawczym Komitetu Plebiscytowego w Łodzi w dniu 20 stycznia 1921 r. uchwalają:

1) Górny Śląsk, jako ziemia odwiecznie polska, której ludność pomimo kilkuwiekowej niewoli nie zatraciła mowy i duszy polskiej, musi być połączony z Rzeczpospolitą Polską na wieki.

2) Ponieważ jedynie wolność może dać szczęście, zebrani stwierdzają, iż tylko w połączeniu z Polską, krajem wolności i tolerancji, możliwe jest szczęście obecnego i przyszłych pokoleń śląskich.

3) Dlatego też odwołują się do Braci-Slązaków, aby — w imię dobra własnego — wyciężyli obecnie wszystkie siły swoje i całą energię swoją dla sprawy zerwania pęt niewoli i odniesienia przy plebiscycie zwycięstwa na rzecz Polski.

4) W imieniu ludności największego w Polsce ośrodka przemysłu i handlu — miasta pracy polskiej, zebrani ślubują wspierać Braci-Slązaków w ich akcji wyzwoleńczej, a ładając jednocześnie obietnicę zaprzestania bezrozumnych walk klasowych i partyjnych i przyrzekając pomoc pracą wzmożoną do rozbudowy gmachu państwowego.

5) Oświadczają również, iż gotowi są do najdalej idących ofiar z mienia swego — a jeżeli tego zajdzie potrzeba — i z krwi dla sprawy połączenia Śląska z Modrą-Polską”.

O przydział węgla dla Łodzi.

W związku z umieszczeniem przez nas sprawozdaniem delegacji łódzkiej z pobytu w Warszawie otrzymanym od Związku Przemysłu Włókienniczego (Piotrkowska 90) następującego wyjaśnienia:

1) Przydział węgla na grudzień dla członków naszego Związku, obejmującego nie tylko fabryki łódzkie, lecz i poważną ilość fabryk włókienniczych zamiejscowych, wynosi 24000 ton, z których 14500 podlegających niezawodnej dostawie, reszta zaś 9500 ton wapiących z powodu braku taboru kolejowego. W grudniu członkowie nasi, łódzcy i pozalódzcy wspólnie, otrzymali nie 26000 ton, lecz zaledwie 15,598, a i to tylko dzięki nieludzkim wysiłkom, jakie podejmowaliśmy.

2) Przydział węgla na styczeń wynosi 24,300 ton, wbrew zgłoszonemu przez nas, ude wodniemu i cyfrowo uzasadnionemu zapotrzebowaniu, wynoszącemu 43,511 tony. Na zredukowanie kontygentu oczywiście nie zgodzilibyśmy się ulgdy — przeciwnie — wszelkimi redukcjom przeciwdziałalibyśmy się z całą stanowczością. W ostatnim czasie, wobec dostarczonego nam w znakomitej przewadze miało, powiększyliśmy zapotrzebowanie o 30 proc., by tym sposobem wyrównać niedobór, spowodowany lichym gatunkiem węgla. „Poważne wpływy”, jakie rzekomo posiadamy, są bardzo przez Szan. Bedakcję przeceniano, gdyż żadne sąblegi i nieustanne pismusie i słowne interwencje nasze nie odnoszą nigdy pożądanego skutku. Usilne starania nasze, by przywrócić nam dawny bezpośredni kontakt z kopalnią, są stale i nieubłagane udaremniao przez P. U. W., który się na to pod żadnym pozorem zgodzić nie chce. Z tego powodu w okresach krytycznych jesteśmy bezsilni i nie mamy sposobu zaradzić brakowi. Ten zaś jest związana dotkliwy w plorwszej połowie każdego miesiąca na skutek wadliwego systemu reparacji, przeciwko któremu również daremna prowadzimy kampanię.

3) Naszej kompetencji podlega podział węgla nie dla całego przemysłu włókienniczego, lecz tylko dla naszych członków. Poszczególne zakłady otrzymują węgiel od Departamentu Przemysłowego przy Województwie.

Faramuszkę.

Z marzeń o „milionówce”.

Ach, wygrać milion! W task losów szczytelną pięknym bym zrobił to smutne życie.

Wszystkim szbudował śliczny pałacyk, gdzie niezależny byłbym, jak kaecyk.

A wokoło niego cudne ogrody, klombry, starodrzew i stawu wody.

Moch wygram milion, o, przyjaciele, a zrobię w życiu swem wiele, wiele.

Takie wesehlenia s ust moich leca. Bragi innego był ządania nieco.

Bo, rzeki, a słowa formą nie sdbili: — Gdybym miał milion, niebym nie robił!

Gwiazdka

Mały feljeton.

Uwagi żołnierskie.

Dyletantyzm jest dziś w modzie i zapewne w modzie będzie! Dziś wokoło masz głupotę: W wojsku, w szkole i urzędzie!

Dziś dyletant jest ministrem, Dyletanka miejska rada, Dyletantyzm rządzi Polską, I wszechmocnie Sejmem władają... Bolesław Wojna, szeregowiec.

Odezwa Tymczasowego Zarządu Tow. Czarnego Krzyża do społeczeństwa.

Jeżeli nie chcemy, aby was spotkały ciężkie zarzuty i oskarżenia, iż doszczętnie zniszczyliście widmo oznaki czci dla poległych bohaterów, iż zrównaliście z ziemią pamiętki i ślady po nich, musicie pamiętać, iż nie tylko miłość bliźniego i obowiązki kulturalnego narodu, jakim bezsprzecznie jesteśmy, nakazują nam otoczyć najtroskliwszą opieką groby poległych naszych bojowników, ale i wymagania dusz i sero naszych stawiają też swoje tutaj postulaty. Kto kochał, kto wie, co to miłość w szlachetnym znaczeniu tego słowa ten uzna za swój po dwakroć święty obowiązek pielęgnowanie grobów poległych bohaterów, zmarłych w zaraniu swego życia, o których już starożytni mawiali; umarli za miodu byli przez bogów ukochani. Wzywamy najszerzej sfery społeczeństwa do przystąpienia do tej pięknej pracy w charakterze czynnych członków Towarzystwa Żołnierskiego Czarnego Krzyża. Kto pracy swojej poświęcić nie może, ten niech skromnym swym daniem przyczyni się do prosperowania naszego Towarzystwa, które postawiło sobie tak piękne zadania.

Walno zebranie Towarzystwa odbędzie się dnia 24 stycznia tj. w poniedziałek o godzinie 8 wieczór w sali Klubu Oficerskiego ul. Zielona L. 20, na które jaknajusniej zaprasza Zarząd.

Łódź.

Wiadomości bieżące. Kalendarzyk.

22 Sobota	Dzisiaj Wincentego	
	Jutro Ildefonsa	
	Wschód słońca,	8 m. 00
	Zachód	4 m. 22
	Wschód księżycy	8 m. 04
	Zachód	6 m. 17

Ochrona sztuki i kultury w Łodzi.
Magistrat przyjął do wiadomości okólnik województwa w sprawie utworzenia w Łodzi z dniem 1 stycznia wojewódzkiego oddziału Ministerstwa Sztuki i Kultury. Do zakresu działań tego oddziału należą sprawy objęte kompetencją Min. Sztuki i Kultury w Instancji najwyższej a mianowicie czynności władzy rządowej wypływające z dekretu o opiece nad zabytkami sztuki i kultury, opieka nad krajobrazem, zatwierdzanie projektów pomników, opieka nad muzeami i szkołami sztuki, opieka i czuwanie nad poziomem artystycznym i kulturalnym towarzystw dramatycznych i teatrów ludowych, przestrzeganie czystości języka polskiego na programach, afiszach, ogłoszeniach i t. p., opieka nad rozwojem sztuk klasycznych, czuwanie nad estetycznym wyglądem sztyłów i napisów w miejscach publicznych, opinjowanie i współdziałanie w urządzaniu wnętrz gmachów publicznych, opieka nad rozwojem sztuki ludowej i t. p. Kierownikiem oddziału mianowany został prof. Józef Raciborski.

O koszty utrzymania rodziny. Komisja do badania kosztów utrzymania rodziny pracowniczej, otrzymującej deputat dodatkowy, stwierdziła, że koszty utrzymania takiej rodziny w dniu 1 grudnia r. nb. wynosiły 146 mk. 69 fen., a 1 stycznia r. b. 201 mk. 97 fen., utrzymanie zaś rodziny nie otrzymującej deputatu — w dn. 1 grudnia wynosiło 161 mk. 43 fen., a 1 stycznia 207 mk. 36 fen. dziennie.

Krótko i wziętowo, szkoda tylko, że Komisja nie raczyła „stwierdzić”, jakie to „meum” rodzina pracownicza, zwłaszcza lepiej, ma spotykać w b. miesiącu za 201 lub 207 mk. dziennie!

W docenie za podatną swoich obliczeń, Komisja brała jedynie kartofle, gdyż tego artykułu za sumę powyższą na dzień wystarczy dla rodziny zapewne. Okrasy, mleka, mięsa (i), kaszy, światła, opalu, które to artykuły również potrzebne są do utrzymania, oraz komorowego, Komisja widocznie pod awang nie brała.

Zapomniała też widocznie Komisja, że człowiek podlega, i to bardzo często, różnym dolegliwościom fizycznym i z tego powodu musi niekiedy iść do czynienia z doktorem; że człowiek potrzebuje odzieży i obuwia... O tem wszystkim Komisja całkiem widocznie zapomniała.

Włoc spozycowców. W niedzielę, w sali fabryki Geysera o g. 3 po poł. odbędzie się wiec spozycowców.

Na plebiscyt. Urządzone dn. 16 b. m. staraniem p. Marii Michałowiczowej przedstawienie w polskiej szkole miejskiej nr. 24, dało czystego dochodu 2087 mk. Powyższą sumę szkoła nr. 24 przeznaczają na plebiscyt na G. Śląsku.

Choroby zakaźne. W czasie od 9—15 bm. zmarło w Łodzi na gruźlicę 10 osób. Chorowało na tyfus plamisty 7 osób, na brzusznym 24.

Z życia organizacji N. P. R. Zebranie Zarządu NPR.

Zebranie Zarządu NPR odbędzie się w poniedziałek, dn. 24 stycznia, o godz. 7 wiecz.

Baozość Dzielnica Wodna!

W niedzielę, o g. 3 pp. w klubie NPR, Piotrkowska 91, odbędzie się konferencja wszystkich członków Dzielnicy Wodnej. Prosi się o liczne i punktualne przybycie. Sprawy ważne.

Zebranie Zarządu Dzielnicy Bałuty.

W niedzielę, dn. 23 stycznia, o g. 8 rano, odbędzie się zebranie Zarządu Dzielnicy Bałuty.

Zebranie członków NPR, dzielnic Zielonej.

W sobotę dn. 22 stycznia, o godz. 7 wiecz., w klubie NPR (Piotrkowska 91) odbędzie się zebranie ogólne członków

dzielnic Zielonej. O liczne i punktualne przybycie uprasza Zarząd.

Zebranie członków dzielnicy Karolew NPR.

W niedzielę, dn. 23 stycznia, o godz. 3 pp., przy ul. Wileńskiej 14, odbędzie się ogólne zebranie członków NPR, dzielnic Karolew. O liczne przybycie uprasza Zarząd.

Z Dzielnicy Bałuckiej.

Dzielnica Bałucka zwołuje zebranie zarządu dnia 22 stycznia 1921 r. o godz. 7 wieczorem. Sprawy ważne.

Teatr, muzyka i sztuka. Teatr Miejski.

Dzisiaj dwa widowiska: o godz. 4 po poł. po najniższych cenach „Szopka Polska” Or-Ota dla młodzieży i o godz. 8 wiecz. również po najniższych cenach dla związków robotniczych „Powódź” Bergera.

W niedzielę dnia 23 o godz. 12 w poł. po cenach minimalnych X Poranek dramatyczny: „Czynnik społeczny w dramacie”. Prelegent Jan Kochanowicz, art.—dram., reżyser jeden z twórców i najdzielniejszych organizatorów ZASP. Recytacja ilustrująca pp: Dunikowska, Nowakowski i Pillarski.

Wielka Maskarada. Podaje się do ogólnej wiadomości, iż w dniu dzisiejszym o godz. 6 wiecz. w Sali Koncertowej odbędzie się Wielka Maskarada, gdzie każdy z uczestników wygrać może dwie milionówki albo też otrzymać może dwie cenne nagrody. Kto pragnie najweselej czas spędzić niechaj więc spieszy na ochocze tany przy dźwiękach 2 orkiestri, gdzie oprócz konfetti, serpentini czeka go wiele niespodzianek. Z powodu zamknięcia w dniu tym wszystkich restauracji, na miejscu obficie zaopatrzone bufet gorący. Dzisiaj więc na Wielkiej i Maskaradzie cała Łódź się bawi.

Komunikat. Tow. Śpiew. „LIRA”.

W niedzielę dn. 23 stycznia r. b. w lokalu Tow. przy ul. Przejazd 34 (I-sze piętro) o godz. 4 po poł. w pierwszym terminie, a w razie nie dojdęcia do skutku — o godz. 5 tegoż dnia w drugim terminie odbędzie się **OGÓLNE ROCZNE ZEBRANIE** T-wa, na które niniejszym P. P. członków zaprasza **ZARZĄD.**

Z Sejmu.

WARSZAWA 21. (PAT). Na wstępie wczorajszego posiedzenia zmieniono artykuły regulaminu dotyczące diet poselskich i kary za nieobecność. Diety obejmują ryczałt miesięczny w kwocie 3,360 mk. oraz dodatek drożdżniany według skali przyjętej dla urzędnika utrzymującego średnią rodzinę. W razie nieusprawiedliwionej nieobecności dłuższej, niż przez 3 posiedzenia plenarne z rzędu, poseł traci odpowiednią część ryczałtu i dodatku drożdżnianego.

Po przyjęciu kilku ustaw dotyczących się b. dzielnicy pruskiej Sejm uchwalił wniosek mający na celu ułatwienie zakupywania gruntów dla młodzieży włościańskiej, która przez lat 6 brała udział w wojnie światowej z pierwszeństwem, którzy cały czas byli na froncie.

Przystąpiono do obrad nad nowelą do ustawy o zatargach zbiorowych w rolnictwie. Wobec oświadczenia Związku ziemian wbrew wyraźnemu brzmieniu ustawy, że nie będą rokować ze Związkiem robotników rolnych p. Zuławski (PPS) żąda ustanowienia [wysokich kar od 5 do 100 tys. mk. tembardziej, że u nas wogóle wiele ustaw nie jest należycie wykonywanych.

Pos. Mierzejewski wzywa rząd, aby do 10 dni zdał w komisji wojskowej sprawę z kroków przedsięwziętych przez urząd prokuratorski tak cywilny jak wojskowy przeciw członkom Związku zawodowego robotników rolnych, którzy stali się winnymi zdrady stanu.

Pos. Malinowski wskazuje, że przyczyną zatargu było głównie niedotrzymanie umów przez ziemian i zbija zarzuty co do zachowania się Związku w czasie najazdu bolszewickiego.

Poseł ks. Sobolewski, skrytykowałszy ustawę, zgłasza rezolucję wzywającą rząd do niedopuszczenia do udziału

w komisjach rozjemczych osób, skompromitowanych w czasie najazdu bolszewickiego.

Po krótkiej utarce sównej kilku posłów z Prezydium Sejmu w sprawie pociągnięcia do odpowiedzialności kierowników Związku robotników rolnych uchwalono odesłać rezolucję do komisji.

Przyjęto następnie w 8 czytaniu ustawę w sprawie zmiany ustawy o pomocy państwowej na odbudowę gospodarstw zniszczonych przez wojnę.

Następne posiedzenie we wtorek. Na porządku dziennym art. 35 i 36 konstytucji.

Z Komisji Sejmowych. Sprawa Senatu.

Sejmowa Komisja konstytucyjna pod przewodnictwem posła Dubanowicza uchwalała według referatu przewodniczącego art. 36 konstytucji w brzmieniu następującem: Senat składa się z członków: 1. Wybranych przez poszczególne województwa w głosowaniu powszechnem, tajnem, bezpośredniem, równem i stosunkowem. Każde województwo stanowi jeden okręg wyborczy, przyczem w stosunku do liczby mandatów sejmowych na ilość mieszkańców, liczba mandatów do Senatu wynosi czwartą część. Prawo wyborcze do Senatu ma każdy wyborca do Sejmu, który w dniu ogłoszenia wyborów ukończył lat 30 i w tymże dniu zamieszkiwał w okręgu wyborczym przynajmniej od roku. Nie tracą jednak prawa wyborczego świeżo osiedleni koloniści, którzy opuścili poprzednie miejsce zamieszkania, korzystając z reformy rolnej. Prawo wybieralności posiada każdy obywatel posiadający prawo wyborcze do Senatu, który ukończył 40 lat. Prawo wybieralności mają również wojskowi w służbie czynnej, o ile ukończyli 40 lat.

2. Wybranych osobno w sposób ordynacji wyborczej przepisanej: a) 5 przedstawicieli kościoła katolickiego w Polsce, w tej liczbie przynajmniej jeden przedstawiciel kościoła unickiego, b) po jednym od 8 najliczniejszych po religii katolickiej wyznań, c) po jednym od najwyższych zakładów i instytucji naukowych wyliczonych w ordynacji wyborczej, d) po jednym z każdego działu Naczelnej Izby gospodarczej Rzeczypospolitej polskiej.

TELEGRAMY

Program prac rządu.

(Od własnego koresp.)
WARSZAWA, 21. Premier Witos zamierza w połowie przyszłego tygodnia przedstawić Izbie Sejmowej szczegółowy program prac rządu.

Zaproszenie belgijskie.

(Od własnego koresp.)
WARSZAWA, 21. W kołach poselskich krąży pogłoski, że król belgijski Albert zwrócił się do Naczelnika Państwa z propozycją odwiedzenia Brukseli.

Rokowania w Rydze.

Rozrachunki w sprawie reewakuacji miecia.
(Od własnego koresp.)

WARSZAWA, 21. „Kurier Poranny” zamieszcza z Rygi następującą depeşe pod datą 20 stycznia: Na dzisiejszym posiedzeniu wspólnem komisji redakcyjnej przyjęto ostatecznie brzmienie punktu, dotyczącego wzajemnego rozrachunku pomiędzy właścicielami reewakuowanego mienia polskiego a rządem sowieckim.

W przededniu plebiscytu na Górnym Śląsku.

„Wszyscy i wszystko dla Śląka”
WARSZAWA, 20. (PAT) Komitet „Tygodnia górnośląskiego” wydał odezwę, w której wola wielkim głosem że nadeszła ostateczna chwila do walki rozstrzygającej o ziemię i lud górnośląski. „Jeżeli cały naród nie rzuci na szalę tej walki czynu ofiarnego, to stracimy klejnot piastowski,

— miliony dusz polskich. — skarb bezcenny, który jest nieodzownym warunkiem rozwoju i potęgi naszej.

Kto do apelu nie stanie, ten jest krzywdicielem swej ziemi. Do nas i z nami! Wszyscy i wszystko dla Śląka!”

Wielki przemysł górnośląski o plebiscycie.

BYTOM 21. Agencja EE otrzymała ze źródeł miarodajnych następujące informacje: Słysz się często opinie, że przemysł górnośląski zachowuje postawę niezdeterminowaną w kwestji mającego się odbyć głosowania.

Powyższa opinja nie jest ścisła, gdyż większość osobistości odgrywających ważną rolę w przemysle górnośląskim zachowuje się raczej obojętnie w tej kwestji. Nie interesuje tych osób również sprawa, do jakiego mocarstwa będzie należał G. Śląsk.

Najważniejszą rzeczą dla sfer przemysłowych byłaby wiadomość, że praca wytwórcza i eksport nie będą utrudnione. Są oczywiście pewne sentymenty za lub przeciwko Niemcom, lecz ogólnie zdanie jest przedewszystkiem, że Górny Śląsk powinien być pozostawiony górnoślązkom. Jakie państwo da autonomję G. Śląskowi jest rzeczą mniejszej wagi, gdyż kraj ten tak obfituje w produkty rolne i przemysłowe, że będzie mógł zawsze dostarczyć sobie potrzebny mu żywności.

Sfery miarodajne zdają sobie również sprawę, że fakt przyłączenia Górnego Śląska do Niemiec obciążałby go nierównie większymi podatkami niż przyłączenie do Polski.

Panuje ogólne przekonanie, że rozwój Polski jest zapewniony.

Ziemiańscy lubelscy na plebiscyt.

LUBLIN 21. (PAT). Związek ziemian lubelskich zobowiązał każdego członka Związku do złożenia jednorazowej dobrowolnej ofiary po 5 mk. z morga na cele plebiscytowe. Równocześnie przewodniczący zarządu p. Sobieszcański wzywa ziemian nienależących do Związku do solidaryzowania się z tą uchwałą.

Z Francji.

Oświadczenie rządu Briand’a.

Polityka zagraniczna Francji.

PARYŻ, 21. Prezydent Ministrów p. Briand wygłosił w wczorajszym posiedzeniu Izby oświadczenie programowe, w którym zaznaczył, że rząd zna wszystkie trudności swego zadania i oświadcza gotowość wystąpienia przeciwko tym trudnościom.

„Mamy traktat pokojowy z Niemcami, nie mamy jednakże dotychczas pokoju, pokoju rzeczywistego, który jedynie może być mocny i trwały, a mianowicie pokoju opartego na sprawiedliwości i moralności, który umacnia żywotne prawa Francji i zapewnia jej bezpieczeństwo. To dla naszej przyszłości niezbędne bezpieczeństwo osiągniemy jedynie wtedy, jeśli Niemcy będą rozbrojeni.

Naprawa krzywd wielkiej wojny i wzmocnienie pokoju polegają na wypełnieniu traktatu pokojowego. Niemcy są zwyciężone, ale żadna z ziem niemieckich nie została zniszczona. Siła wytwórcza Niemiec została nienaruszoną. Stosunki walutowe, w które popadły Niemcy dzięki poniesionej klęsce, dają im nadzieję odbudowy ekonomicznej. Jest możliwe, że Niemcy podniosą się. Dobrobyt narodu, który wywalał wojnę światową swym atakiem, stoi w rażącym kontraście z ruiną narodu zwycięskiego i jest prowokacją elementarnych pojęć o moralności, na co się Francja zgodzić nie może.

Współdziałanie ze sprzymierzonymi jest najdawniejszym warunkiem do załatwienia wszystkich spraw, które trzymają w zawieszeniu wznowienie pokoju. Uczynimy wszystko, ażeby ta zgodność została utrzymana i rozwijana się.

Jestemy silnie przekonani, że Anglja, nasz wielki przyjaciel i sprzymierzeniec poprze nas przy tem ze wszystkich sił. Szczerą jedynomyślną obu krajów, Francji i Anglii, zapewnią pokój światowy. Czy chodzi o przeprowadzenie postanowień Traktatu Wersalskiego, czy o kwestje wachodnie, czy też o utrzymanie pokoju w Europie środkowej, zawsze podstawą naszej dotychczasowej polityki jest ścisłe przymierze pomiędzy Anglią a Francją.

